

MIELLEN HYVINVOINTI

Samk – 11.11.2021

MIELI Tukitalo mielenterveys ry

Yrittäjän Kriisikeskus

Kriisikeskus Tukitalo

Mielen tasapainoa työpaikoille

Mielen tasapainoa.

KOULUTTAMASSA TÄNÄÄN

Yrittäjän Kriisikeskus

Hankepäällikkö

Tuomo Kallio

SISÄLTÖNÄ TÄNÄÄN

~~MIELENTERVEYS~~
MIELEN HYVINVOINTI

~~KRIISIT~~
ELÄMÄN MUUTOKSET

~~STRESSI~~
ARJESSA JAKSAMINEN

ODOTUKSESI?

MIELENTERVEYS

Mielenterveys on hyvinvoinnin tila, jossa ihminen pystyy näkemään omat kykynsä ja selviytymään elämäänsä kuuluvissa haasteissa sekä työskentelemään ja ottamaan osaa yhteisönsä toimintaan.

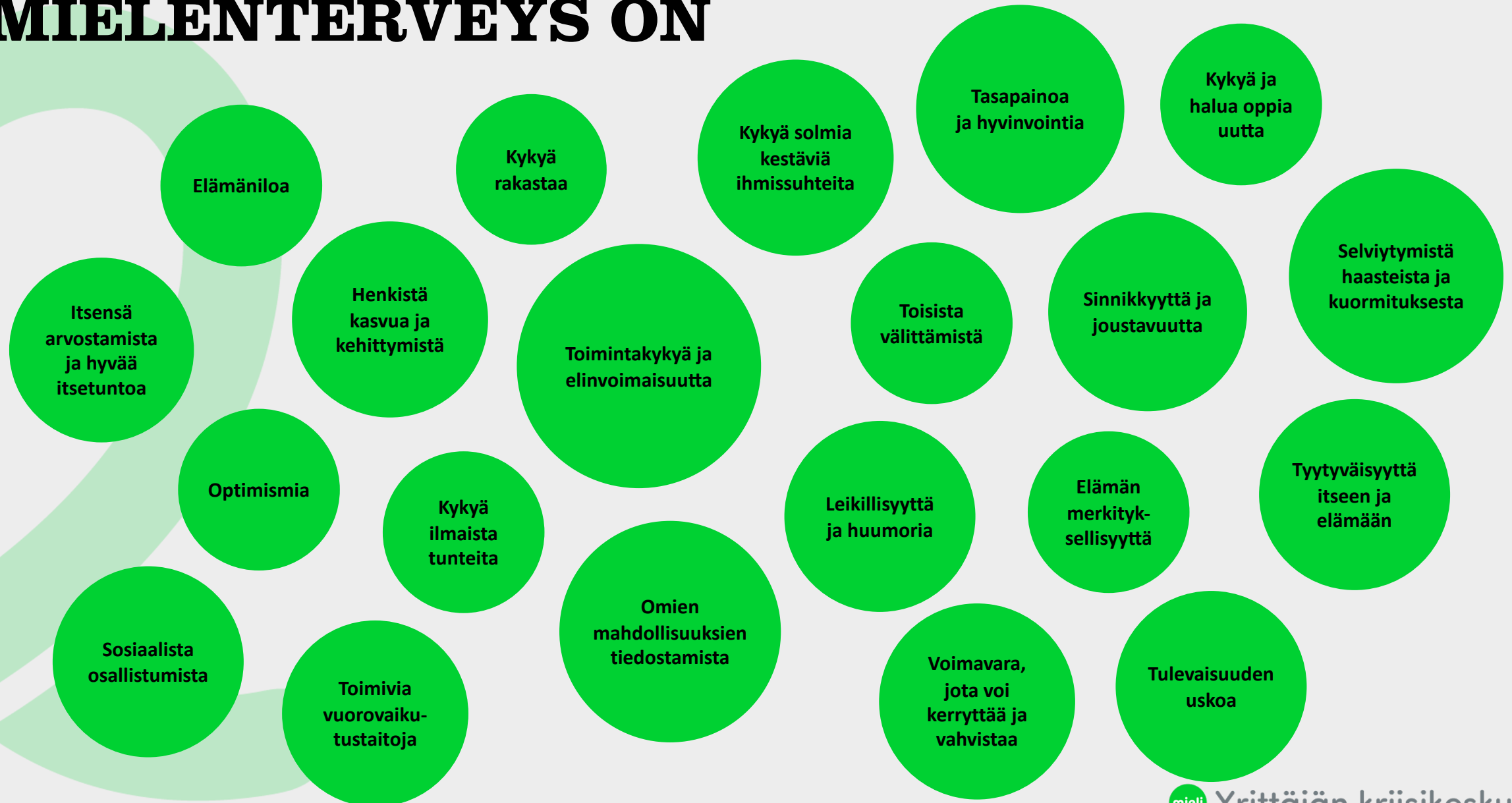
(WHO 2013)

MIELLEN HYVINVOINTI?

- www.socrative.com
- Login
- Student login
- Room Name: Kallio1385

MIELENTERVEYS ON

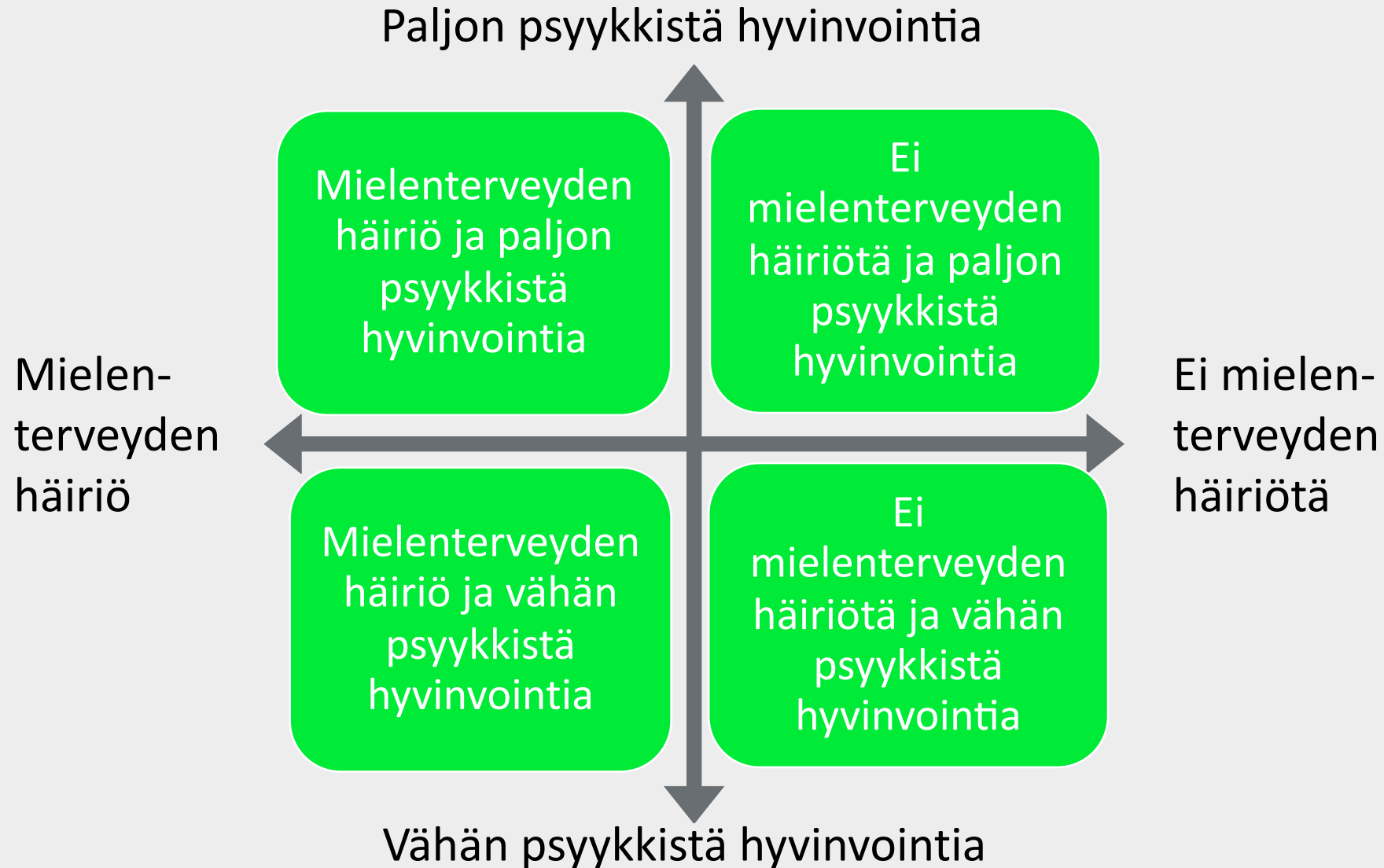

MITÄ MIELENTERVEYDELLÄ TARKOITETAAN?

- Mielenterveys on eri asia kuin mielen sairaus
- Hyvinvoinnin kannalta mielenterveys on keskeinen voimavara
- Mielenterveydellä on psyykinen, fyysinen, sosiaalinen ja henkinen ulottuvuus
- Mielenterveys on psyykkistä pääomaa

MIELENTERVEYDEN KAKSI ULOTTUVUUTTA

RESILIENSSI

- Tarkoittaa mielen joustavuutta ja mukautumiskykyä
- Auttaa selviytymään ja palautumaan erilaisista vastoinkäymisistä
- Muodostuu monenlaisista tavoista, taidoista ja malleista:
  - tunteiden ja käyttäytymisen säätelytaidot
  - optimismi ja kiinnostuneisuus uusia asioita kohtaan
  - syy-seuraussuhteiden ymmärtäminen ja ongelmanratkaisutaidot
  - pystyvyyden tunne ja sitkeys
  - aiemmat vastoinkäymiset ja niistä selviytyminen
  - empaattisuus
- Resilienssiä voi vahvistaa läpi elämän

MIELENTERVEYDEN TAUSTALLA

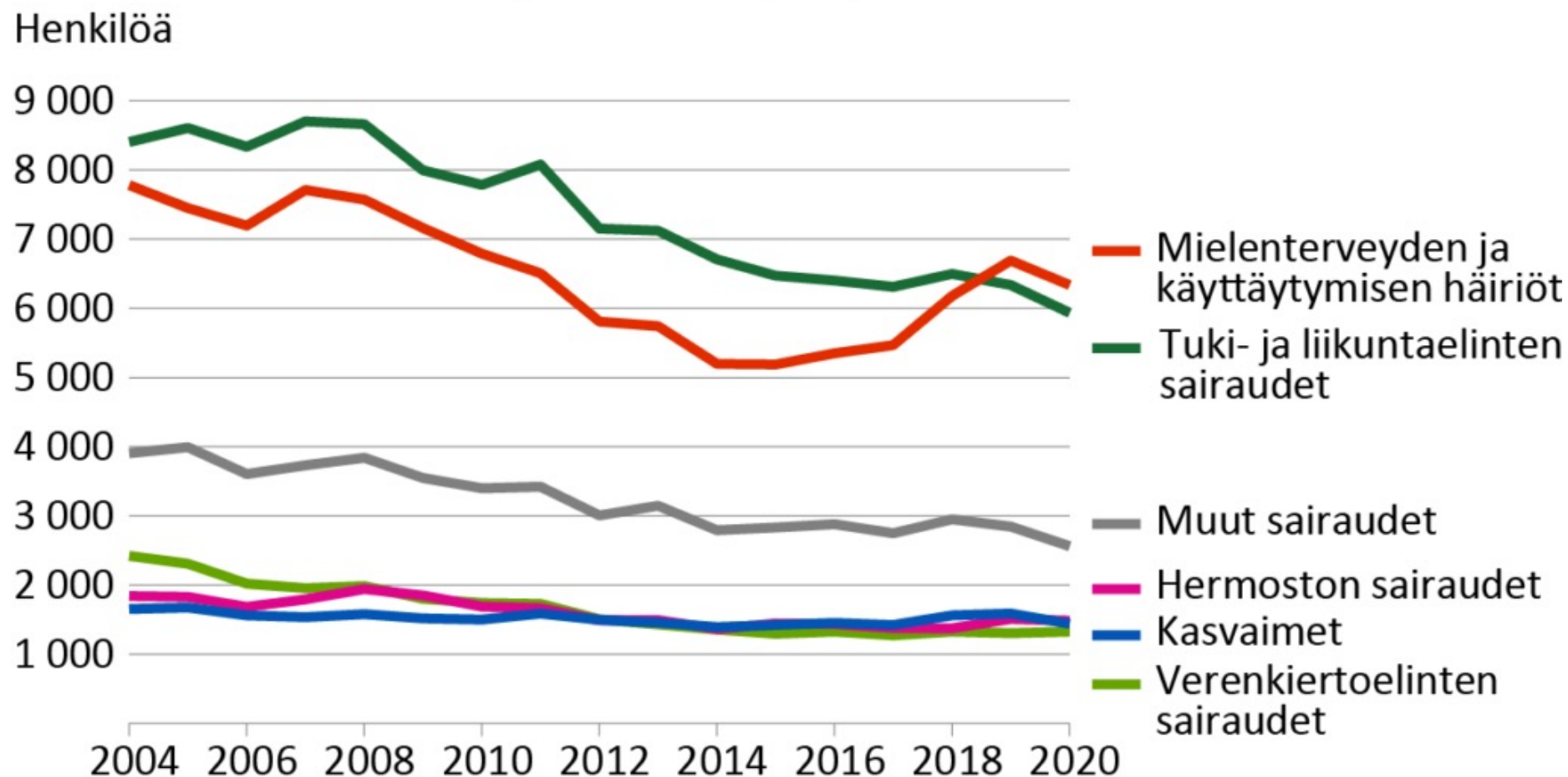
SUOJATEKIJÄT

- Vähentävät riskin vaikutusta
- Auttavat selviytymään vaikeuksien tullen
- Suojatekijöitä voidaan lisätä ja vahvistaa

RISKITEKIJÄT

- Ovat lyhyt- tai pitkäkestoisia
- Johtuvat yksilöstä itsestään, perheestä, yhteisöstä, elinympäristöstä tai yhteiskunnasta
- Vain osa riskeistä toteutuu

Työeläkelakien mukaiselle työkyvyttömyyseläkkeelle vuosina 2004–2020 siirtyneet sairauspääryhmän mukaan

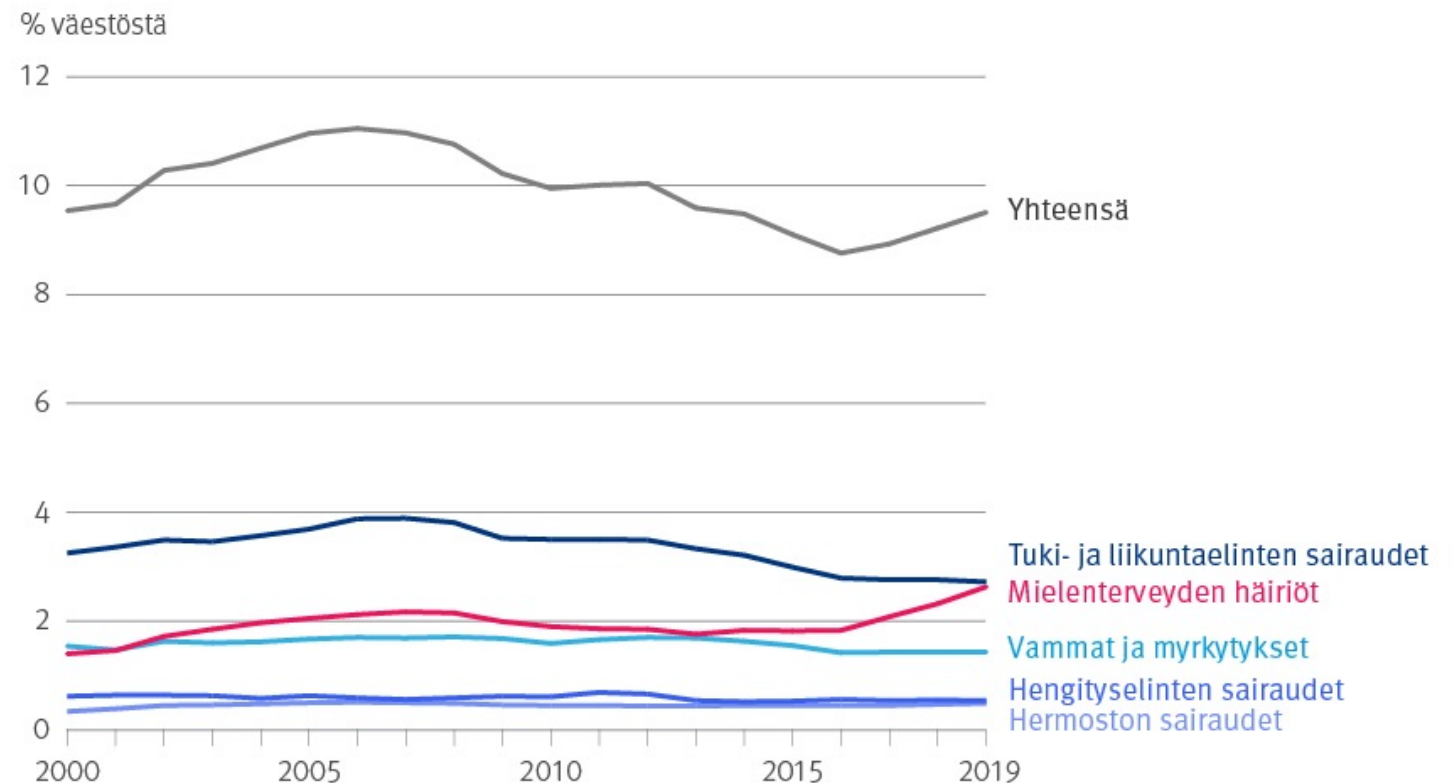
Lähde: Eläketurvakeskus

Sairaslomalla oleva
työntekijä maksaa
työnantajalle
150–350€
päivässä

*Kela

Mielenterveyden häiriöistä johtuvat sairauspoissaolot yleistyvät edelleen

Sairauspäivärahaa vuoden aikana saaneiden osuus ei-eläkkeellä olevista
16–67-vuotiaista 2000–2019, %

Kela, Tutkimusblogi

KRIISIT

– ELÄMÄN MUUTOKSET –

ERILAISIA KRIISEJÄ

KEHITYSKRIISIT

Osa luonnollista
elämäntulkua.

Sujuvat usein ongelmitta.

ELÄMÄN KRIISIT

Ennakoitavissa, mutta
vaativat vaikeita
päätöksiä.

Vaativat sopeutumista.

ÄKILLISET KRIISIT

Odottamaton,
ennakoimaton, järkyttävä.

Voimakas reaktio.

KRIISI ON SOPEUTUMISPROSESSI

SUURIA YKSILÖLLISIÄ JA TILANNEKOHTAISIA EROJA

- Sokkivaihe
- Reaktiovaihe
- Käsittelyvaihe
- Uudelleen suuntaamisen vaihe

MITEN SELVIYTYÄ?

ERILAISET TAVAT SELVIYTYÄ

- Henkisesti suuntautunut selviytyjä
- Emotionaalinen selviytyjä
- Sosiaalisesti suuntautunut selviytyjä
- Luova selviytyjä
- Kognitiivinen selviytyjä
- Fysiologinen selviytyjä

SELVIYTYMISEEN VAIKUTTAVAT

- Aiemmat kokemukset
- Elämäntilanne ja elämänasenne
- Toimintakyky ja selviytymiskyky
- Kulttuuri
- Ihminen reagoi myös siihen mitä voi tai olisi voinut tapahtua.

ITSEHOITO

- Arjen rutiinit
- Liikkuminen, syöminen ja uni
- Älä vaadi itseltäsi liikaa
- Pyydä ja ota tarvittaessa apua vastaan
- Puhu
- Vältä päihteitä
- Tunteet ovat sallittuja, anna niiden tulla
- Älä pelkää itkeä

ÄLÄ JÄÄ YKSIN

Kriisipuhelin
09 2525 0111

Yrittäjän Kriisikeskus
www.yrittajankriisikeskus.fi
044 493 1764

**Kriisipuhelin
päivystää
~~arkisin~~ 24h**

mieli

STRESSI

STRESSIN 24 VAROITUSMERKKIÄ

KIUKKU

KYLHÄ HIKI

LAAJENTUNEET
PUPILLIT

TUTINA

HAMPaidEN
NÄRSKUTELU

AGRESSIIVISUUS KUIVA SUU

PANIIKKI

VIHAHELISUUS

ITSEINHO
KUMHALLISET
VAAATTEET

OUTOA
MOTTUHA

KIEROT
SILMÄT

VÄÄNTYNEET
KORVAT

VINO PÄÄ
TURPIIN VAAN
HIELIALA

LISÄÄNTYNYT
RUOKAHÄLU

KUMHALLISET
UNET

VIELÄ KUMHALLISEMMAT
UNET

POISSAOLON
TUNNE

JÄYKÄT
LIHAKSET

TÄYDELLINEN
JÄHMETTYMINEN

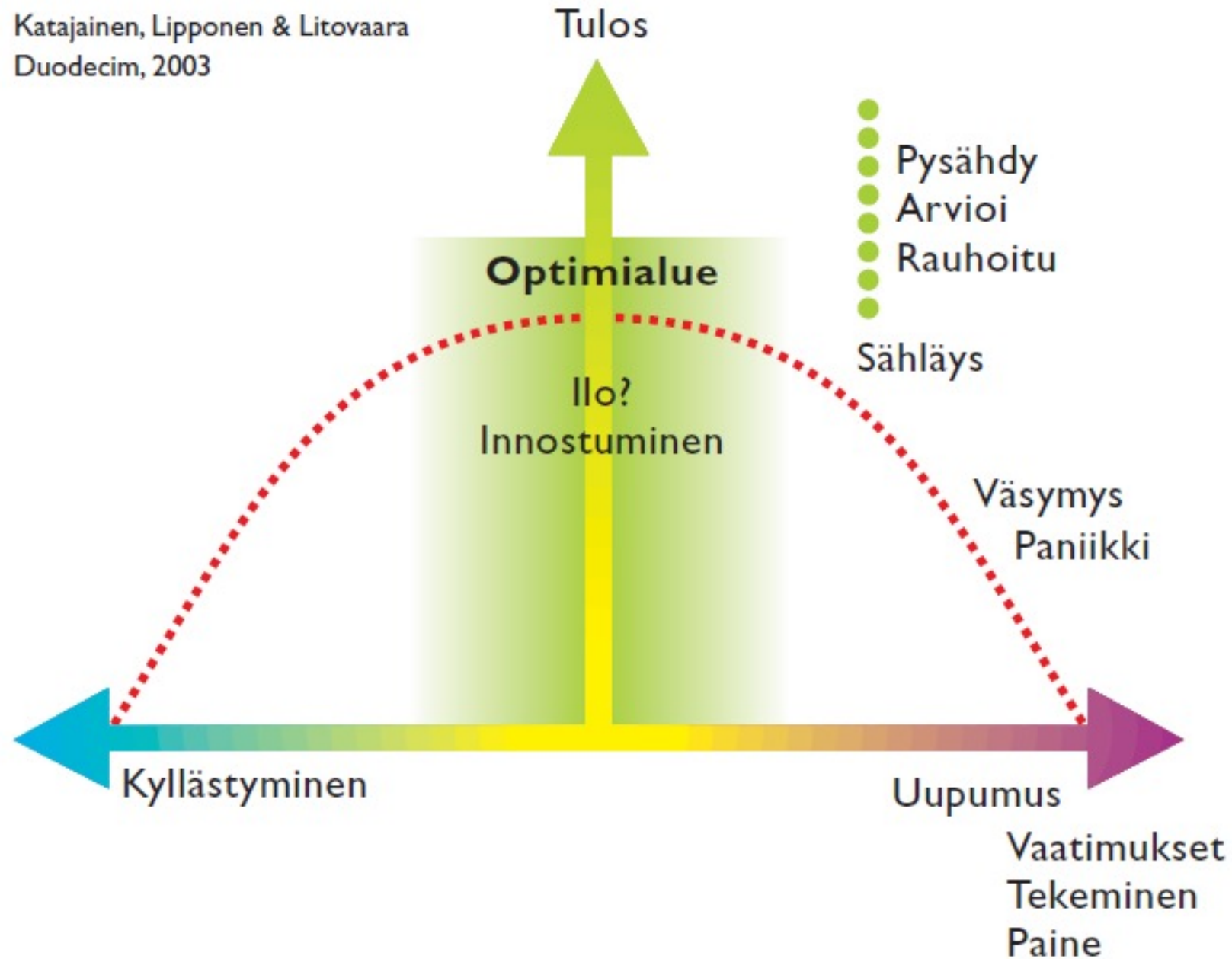
KAIKKI
YHDESSÄ

STRESSI

- Voi olla hyvä tai paha
- Nostaa vireystilaa ja ottaa voimavarat käyttöön
- Mikä vain voi laukaista
- Pitkittyessä haitallista
  - Keskittyminen vain stressaavaan asiaan
  - Tunteiden hallinta heikkenee
  - Fyysiset oireet
  - Stressaantunut välttämättä itse tunnista oireita
- Stressi voi tarttua!

Stressin vaikutus

Katajainen, Lipponen & Litovaara
Duodecim, 2003

Liikaa kaikkea.

En ikinä selviä tästä.

Työnilo ja motivaatio
on kadonnut.

Ei kiinnosta!

STOP!

Järjestän aikaa
lepoon ja
palautumiseen.

Puhun tilanteestani
ja haen
tarvittaessa apua.

Taas nukuin huonosti.

Ärsyttää kaikki.

Keskittymiskyky
on tipotiessään.

En jaksaisi kuunnella.

**Jarruta
ja
ennakoi!**

Pidän taukoja.

Palaudun ja rauhoitun.

Yksi asia kerrallaan.

Vaihdan ajatuksia
toisten kanssa.

Työ on kivaa ja
nautin siitä.

Tunnen hallitsevani itse
työtäni ja elämäni.

Energiaa riittää.

Aja!

Tauotan työtäni.

Keskityn.

Huomaan onnistumiseni.

Arvostan hyvinvointiani.

Varaan aikaa muuhunkin
tärkeään kuin työhön.

**Miten työ
sujuu juuri
tänään?**

PITKITTYVÄ STRESSI

Yleiset tunteukset:

- tyytymättömyys, hyvän olon puuttuminen, rentoutumisen vaikeus, epäily ettei selviä

Stressi tunnetasolla:

- hermostuneisuus, ärtyneisyys, ahdistuneisuus, mielialan lasku, tunteiden ailahtelu

Stressi tiedon käsittelyssä:

- Keskittymis-, muisti-, päätöksenteko- ja suunnitteluvaikeudet

Stressi ruumiillisena tunteuksena:

- kivut ja säryt, tunteukset elimistön toimintahäiriöistä

Stressi käyttäytymisen tasolla:

- eristäytyminen, aloitekyvyttömyys, arvaamattomuus ja unihäiriöt

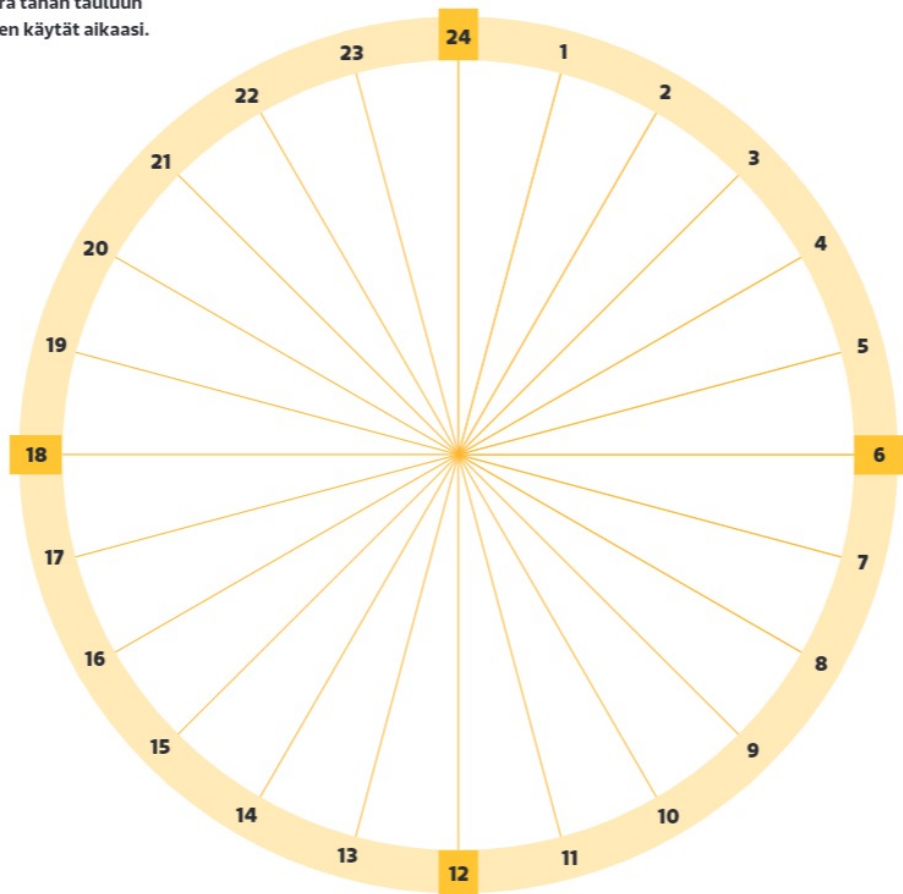
KEINOJA STRESSIN HALLINTAAN

- Pyri rakentavaan ajatteluun, vältä kielteisyyttä
- Aseta johdonmukaisia ja realistisia tavoitteita
- Luo aikataulu tai työjärjestys, tauota tekemistä
- Rentoudu, virkistäydy ja hemmottele itseäsi
- Hae tukea muilta
- Puhu tunteistasi
- Huolehdi rajoistasi
- Huolehdi perustarpeistasi

AJANHALLINTA

- Miten paljon sinulla on aikaa, jonka käytöstä saat itse päättää?
- Miten pakolliset ja vapaaehtoiset toiminnot rytmittyvät?
- Miten nuket? Miten syöt? Miten huolehdit itsestäsi?

Piirrä tähän tauluun
miten käytät aikaasi.

- Merkitse kellotauluun keskiverto päiväsi, esimerkiksi
  - Uni
  - Työ
  - Ystävät
  - Kotityöt
  - Some
  - Harrastukset
  - Perhe
- Lopuksi voit merkitä samaan tauluun erottuvasti ihanne aikataulusi

MIELENTERVEYDEN KÄSI

Miten vaikutat arkisilla valinnoilla
mielenterveytesi?

ARJEN HYVINVOINTI

- Ei ole taikatemppuja
- Arkisia valintoja
- Nuku
- Syö
- Juttele
- Liiku
- Rentoudu

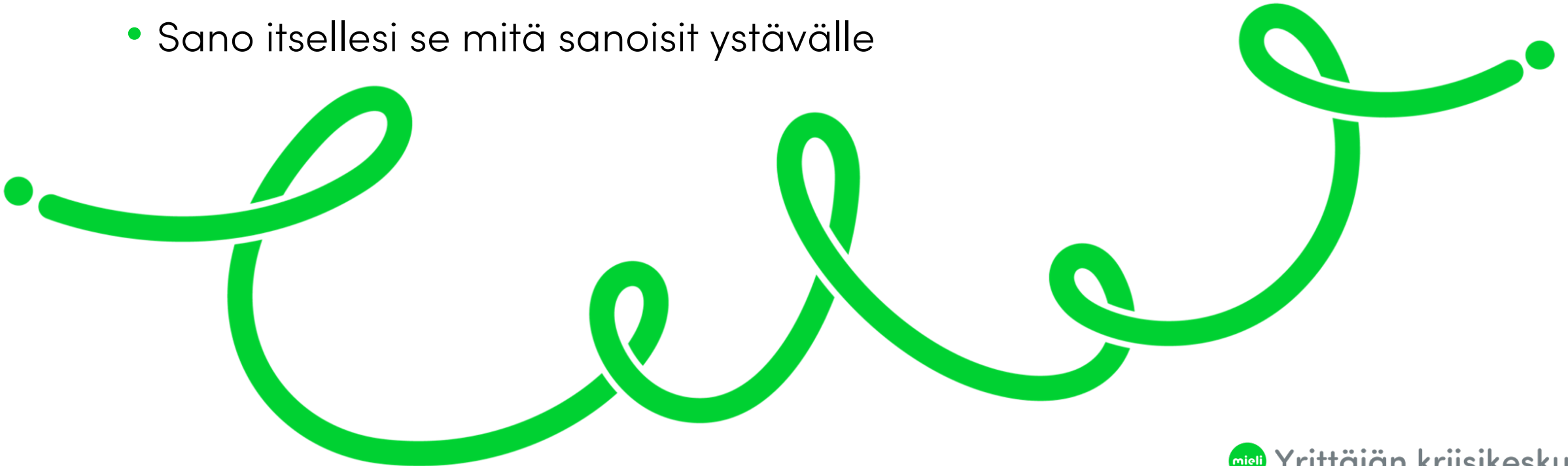

MIKÄ SINULLE ON ARVOKASTA?

- 5 esinettä tai tavaraa
- 5 ominaisuutta,
luonteenpiirrettä tai taitoa
- 5 ihmistä
- 5 arvoa
- 5 unelmaa

ITSEMYÖTÄTUNTO

- Ole itsellesi armollinen
- Hyvinvointia ei tarvitse suorittaa
- Muutokset vievät aikaa ja alkavat pienistä asioista
- Sano itsellesi se mitä sanoisit ystävälle

HANKE KAIPAA PALAUTETTA

- <https://link.webropol.com/s/ykkkoulutus>

Aika, paikka ja tila tulla kuulluksi

WWW.YRITTAJANKRIISIKESKUS.FI

IG @yrittajankriisikeskus
FB @yrittajankriisikeskus

 Yrittäjän kriisikeskus

